

Pedagogické inspirace

www.pomahameskolam.cz

Festival pedagogické inspirace 2015 nabídl přehlídku 90 praktických dílen a přilákal téměř 500 učitelů z celé ČR. [Připomeňte si reportážním videem, jak probíhal.](#)

Festivalové ozvěny

8 000 hodin...

Napadlo vás, že tolik času stráví český žák docházkou na základní školu? Programová ředitelka projektu **Pomáháme školám k úspěchu** **Hana Košťálová** zmínila tuto skutečnost během úvodní festivalové přednášky [o metodách aktivního učení](#). Připomněla zároveň potřebu promýšlet, k jakým vzdělávacím cílům výuka směřuje: „*Nezapomínejme na to, že se máme bavit nejen o tom, k jakým cílům přispěje jedna pěkně připravená hodina, ale že se máme bavit o dlouhodobých cílech vzdělávání hodinu za hodinou.*“ Vztahu vzdělávacích cílů a metod aktivního učení se věnuje i ve svém [příspěvku](#).

Jak účinně zavádět metody aktivního učení

„*Při využívání metod aktivního učení učitel potřebuje mnohem víc než jen osvědčené metody a postupy. Záleží i na tom, JAK s nimi učitel zachází, jak je žákům představuje, jak je jimi provází a jak vyhodnocuje jejich dopad,*“ říkají zkušené lektorky programů **RWCT** a **Čteme s nečtenáři** **Kateřina Šafránková** a **Květa Krüger**. Na Festivalu pedagogické inspirace představily svůj praxí [osvědčený model pro rozvíjení těchto učitelských dovedností](#).

Kolegiální podpora krok za krokem

„*Kolegiální podpora má různé podoby, ale v našem pojetí se jedná o partnerskou společnou práci dvou učitelek, při které společně hledáme nejlepší výukové postupy, které by přispěly k tomu, že se v našich hodinách každý žák naučí něčemu pro něj hodnotnému,*“ říká **Ivana Sixtová** ze **ZŠ Jižní předměstí v Rokycanech**. [Kolegiální spolupráci, která se osvědčila](#), představila na Festivalu spolu s **Janou Zajícovou** ze **ZŠ a MŠ Slapy**.

Nebojte se dílen psaní

Miloše Šlapala, učitele **ZŠ Emila Zátopka v Kopřivnici**, znají češtináři především jako propagátora systematické práce v [dílnách čtení](#). Na Festivalu pedagogické inspirace vedl seminář k dílnám psaní, které se s těmi čtenářskými vzájemně doplňují. „*Obecně platí, že člověk, který často a rád čte, snadněji a lépe píše. Kromě bohatší slovní zásoby také vědomě i nevědomě přebírá vyspělé spisovatelské postupy. To ale platí i v opačném směru. Člověk, který často a rád píše rozmanité texty, považuje spisovatele knih i pisatele textů za svoje kolegy a může tím snadněji uvažovat o jejich záměrech a použitých prostředcích...* Zavedení dílny psaní do výuky je navíc mnohem [snadnější než u dílny čtení](#)“, dodává Šlapal a nabízí i [praxí ověřený postup, jak dílny pisatelství do výuky zavádět](#).

První krůčky v psaní

Zdeňka Dudová z pražské **ZŠ Kunratice** je přesvědčená, že tvořivé psaní je možné začít rozvíjet již u prvňáčků: „*Je to vlastně podobné, jako když se malé dítě učí chodit. Je potřeba dítěti nabízet volnost, bezpečí a zajímavá místa, kde se může procházet, aby ho chození bavilo. S psaním je to také tak.*“

Během své festivalové dílny „Jak podpořit tvořivé psaní v 1. třídě“ se s dalšími učiteli podělila o [tipy, jak vytvářet bezpečné a podnětné prostředí pro malé pisatele](#).

Filozofie (nejen) pro děti

Že filozofování pro vás není? A co možnost zkoumavě nahlížet na svět, nebo si osvojit dovednost vést dialog a naslouchat různým názorům? Možná vás pak zaujme program [Filozofie pro děti](#). Ten během stejnojmenné festivalové dílny představila **Jana Kubelková**, koordinátorka projektu [Za změnou je učitel](#). Metoda „*Filozofie pro děti*“ podněcuje studenty i učitele k přemýšlení a společné diskuzi nad různými otázkami dnešního světa. Její využití lektorka demonstrovala i na [modelové aktivitě](#) s knihou „*Svět, který není*“.

Ohlédnutí lektorů a účastníků festivalových dílen

- „*Když jsme s kolegyní Terezou Doudovou chystaly školní knihovnu na Festival pedagogické inspirace v ZŠ Kunratice a vylepovaly jsme na monitory počítačů plakáty akcí, které jsme za poslední tři roky v knihovně uspořádaly, zaplavil mě pocit pýchy. Naše knihovna žije!*“ říká učitelka 2. stupně a vedoucí školní knihovny **ZŠ Kunratice Lucie Samlerová**. Nechte se inspirovat jejími [náměty, aby ožila i vaše školní knihovna](#).
- Učitelka sedlčanské **2. ZŠ Propojení Jitka Jandová** lektorovala na Festivalu seminář [Čtení a psaní v zeměpise](#). Tato zkušenost jí zároveň přivedla k ohlédnutí za svou dosavadní profesní cestou. Kde se vlastně vzala její chuť učit zeměpis a jak se postupně dopracovala až k hodinám čtenářské gramotnosti ve svém oboru? „*Hned od začátku jsem chtěla, aby výsledkem žákovy práce z hodiny čtenářské gramotnosti v zeměpise byl nějaký text. Snažím se o maximální pestrost: reportáž, dopis, rozhovor ... Vždyž žákům zdůrazňuji, že se na jejich práce těším, že mě zajímají jejich názory, a funguje to,*“ dodává.
- Dílnu s ochutnávkou strategií formativního hodnocení připravila na Festival učitelka karvinské **ZŠ a MŠ Mendelova Leona Mechurová** spolu s psycholožkou **Jiřinou Majerovou**. Jaké přístupy otevírají učitelé prostor pro realizaci výuky orientované na žáka, se můžete dočíst v jejich [ohlédnutí za seminářem „Strategie podporující učení žáků“](#).

- Lámete si hlavu s tím, jak více zapojit „vaše devátáky“ do učebního procesu a využít k tomu dovedně jejich vnitřní motivaci? Možná vás inspiruje [souhrn výstupů z diskuse na festivalové dílně „Práce s vnitřní motivací žáků 9. ročníku“](#), která proběhla pod vedením **Marcely Otavové**, učitelky **ZŠ a MŠ Horka nad Moravou**.
- Jaké inspirace si z Festivalu mohli odvézt například dějepisci? Ohlas na dějepisné dílny poslala **Jana Rybáčková**, učitelka dějepisu v **ZŠ a MŠ Dobronín**: „*Na Festivalu pedagogické praxe jsem navštívila dvě dílny zaměřené na dějepis. Tou první byla **Dějepis na 2. stupni ZŠ – hravě, aktivně, přesto vážně...**, kterou lektoroval Roman Anyž. Zpracování vzniku Československé republiky z pohledu národností, které v této nově vzniklé zemi byly, mě velmi zaujalo. Jednotlivé úkoly nás postupně vtáhly do problematiky. Potvrdilo se mi, že vhodné texty a správná práce s nimi je pro učení žáků zkrátka přínosná. Druhá dílna s názvem „**Využití filmů při výuce o minulosti**“ byla věnována výňatkům z filmů z 2. poloviny 20. století. Zaujala mě myšlenka Jaroslava Pinkase a Vojtěcha Ripky, že na několikaminutových úryvcích z hraných filmů se dají ukázat jednotlivé události z československých dějin a žáci je pochopí snadněji než při pouhém výkladu učitele. Pasáž do cca 10 minut se navíc dobře vejde do pětáctýřetiminutové hodiny a žáci udrží po celou dobu pozornost.*“

Další zdroje pedagogických inspirací

- [Už jste se přihlásili k odběru videí z našeho Youtube?](#)
Nově na něm naleznete např. video z výuky čtení ve druhém ročníku. Jak lze děti vést k porozumění textu a rozlišování mezi fakty a názory ukazuje **Jana Kopecká** ze **ZŠ Kunratice**. A slibujeme, že další inspirativní videoukázky z prostředí českých škol na sebe nenechají dlouho čekat!
- Hledáte odborný **časopis o čtenářské a kritické gramotnosti**, který propojí poznatky z výzkumných studií s živou školní praxí? Zkuste otevřít náš **nový elektronický čtvrtletník Kritická gramotnost**. Pokud Vás zaujme, [zaregistrujte se k jeho odběru](#), ať vám žádné z jeho dalších vydání neunikne.
- [Jak probíhal Festival pedagogické inspirace 2015](#), už víte. Pokud si nechcete nechat ujít jeho další ročník nebo **další vzdělávací akce projektu Pomáháme školám k úspěchu, přidejte se k nám**.